

Utbildningsinspektion i Gunnarns skola förskoleklass och grundskola årskurs 1–6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan/rektorsområdet.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten	3
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	7

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Gunnarns skola och besökt skolan den 18 januari 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömningar är dels dokument från kommunen och från Gunnarns skola, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Gunnarns skola intervjuades skolans rektor, specialpedagog/talpedagog, lärare, kompisstödjare, personal ansvarig för service- och administration, företrädare för elever samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte ett antal lektioner i olika årskurser. En kompletterande intervju med rektor genomfördes per telefon. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Gunnarns skola	Antal barn/elever
Förskoleverksamhet	12
Skolbarnsomsorg	16
Förskoleklass	4
Grundskola	46

Gunnarns skola omfattar förskoleklass och grundskola årskurserna 1–6 samt har lokalintegrerad förskola och fritidshem. Ungefär hälften av skolans elever åker skolskjuts. Några elever kommer till skolan strax efter klockan 07.00 och lärare finns då i skolan. Skolskjutselever erbjuds att kostnadsfritt vara på fritidshemmet under den tid de väntar på skolskjutsen.

Den pedagogiska personalen arbetar i två arbetslag; förskolan samt förskoleklassen och grundskolan. Eleverna är indelade i årskurser 1–2, 3–4 och 5–6.

Skolan ledning består av rektor med 30 procents tjänst. Dessutom har en lärare ansvar för skolans budget.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid skolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Som helhet erbjuder Gunnarns skola utbildning av god kvalitet. Eleverna är trygga och skolan har ett öppet klimat mellan elever, personal och föräldrar. Kompisstödjarnas arbete bidrar till trygghet och goda relationer. Eleverna visar respekt, tolerans och ansvar.

Skolan redovisar inte elevernas kunskapsresultat förutom resultaten på de nationella proven. Elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen efterfrågas inte av rektorn eller förvaltning och nämnd.

Skolans materiella resurser är goda men rektorn har en mycket begränsad möjlighet till pedagogiskt ledarskap.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen bör förbättras och skillnaden i resultat mellan flickor och pojkar analyseras och leda till relevanta åtgärder.
- Kännedomen om de nationella målen bör förbättras för alla berörda.
- Skolan bör försäkra sig om att de nationella målen är utgångspunkten när olika aktiviteter planeras, genomförs och utvärderas.
- Elevernas möjlighet till inflytande över arbetssätt och arbetsformer samt innehållet i undervisningen bör förbättras.

- Skolan behöver säkerställa att alla elever i behov av stöd tidigt uppmärksammas och får den hjälp som de behöver.
- Skolans kvalitetsarbete behöver förbättras med analys och relevanta åtgärder för mål som ännu inte uppnåtts.
- Rektorn bör tydligare ta ledningsansvaret för den pedagogiska utvecklingen vid skolan.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Skolan upprättar inte någon kvalitetsredovisning (1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Eleverna får inte utbildning i den omfattning som de enligt timplanen har rätt till (skollagen, bilaga 3).
- Eleverna har inte en reell valmöjlighet inom elevens val (2 kap. 19-20 §§ grundskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2

Kunskaper

Gunnarns skola redovisar elevernas resultat på nationella proven i årskurs 5. Flertalet elever har nått godkända resultat i svenska och engelska. I matematik har däremot majoriteten av elever inte godtagbara kunskaper. Flickor har generellt bättre resultat än pojkarna.

Eleverna på skolan visar att de trivs och att arbetet är lustfyllt. Vid inspektionen uppger både personal och föräldrar att eleverna från Gunnarns skola ”klarar sig bra” när det börjar årskurs 7 vid Röbroskolan.

Normer och värden

Eleverna vid Gunnarns skola har inflytande över verksamheten i stort och tar också ansvar. Eleverna har bl.a. utformat sin egen skolmiljö. De får även gemensamt bestämma över hur de skall använda intäkter från marknader som skolan genomför. Eleverna har dock lite inflytande över det egna lärandet och de har liten kännedom om målen i de olika ämnena.

Eleverna tolererar inte kränkande behandling. Detta märks tydligast i arbetet med kompisstödjare. Systemet fungerar bra och uppskattas av både elever, personal och föräldrar. Kompisstödjarnas arbete bidrar till att skolmiljön är trygg.

Det finns en utarbetad plan för hur kunskapsöverföringen sker till Röbroskolan när eleverna skall börja där. Vid övergången till Röbroskolan delas alltid klasserna.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen, Lpo 94, och i andra författningar för grundskolan. Inspektörerna bedömer att verksamheten fungerar väl inom de granskade områdena men vill särskilt ta upp följande.

Arbetsmiljö och delaktighet

Elevernas arbetsmiljö är bra, lokalerna är nyrenoverade och utrustningen är ny. Skolgården används flitigt. Under vintern finns ett antal stora hopskottade snöhögar där eleverna bl.a. gör grottor. Dessutom pågår ett skolgårdsprojekt tillsammans med föräldrarna där eleverna är representerade. Eleverna är engagerade i miljöarbete och återvinning.

Med anledning av skolans arkitektur så finns det skolgård på tre olika platser. Rastmiljön är trygg för alla elever bl.a. tack vare de välutbildade och aktiva kompisstödjarna.

Gunnarns skola har sammanhållna klasser genom elevernas hela skoltid för att elevernas arbetsmiljö skall vara så bra som möjligt. I skolan finns gemensamma övergripande regler. Dessa har arbetats fram av elever, lärare och städpersonal. Reglerna är kända och de finns i skolans informationshäfte. Alla klasser har egna trivseregler för arbete och samvaro i klasrummen. Reglerna har eleverna själva beslutat om.

Eleverna är glada över att de får ha inflytande över bl.a. vilka kamrater som skall vara kompisstödjare. Elevernas delaktighet i planering av innehåll och former för genomförande av arbetet är dock begränsat. I arbetsplanen för läsåret 2005/06 skriver personalen att man vill ha mer individanpassad undervisning genom att eleverna planerar sina egna arbeten. Enligt skolans reflektionsdokument fungerar inte elevernas planeringar tillfredsställande och ”detta är något som vi skall träna eleverna att arbeta med”. Inspektionen visar att utvärdering av undervisningen saknas.

Skolan har en plan för hur man skall arbeta mot mobbning. Planen saknar åtgärder för att förebygga och hantera kränkande behandling. Inte heller finns något om hur skolan skall agera om vuxna kränker eller mobbar barn eller elever. Inspektörerna förutsätter att skolan beaktar alla former av kränkande behandling i sitt fortsatta arbete. Skolverket vill uppmärksamma skolan på att det från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Den nya lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Kommunen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehand-

lingsplan i varje skola och förskola. I planen skall åtgärder redovisas och den skall följas upp varje år.

Vid Gunnarns skola finns ett föräldraråd med regelbundna träffar. Enligt reflektionsprotokollet höstterminen 2005 har föräldraengagemanget varit svalt. Utvecklingssamtal, kontaktböcker, veckobrev, elevskrivna veckorapporter och föräldra- och klassträffar fungerar bra. Föräldrarna tar ansvar för att skotta skolans hockeyplan.

Både elever och personal arbetar för att ljudnivån i matsalen skall bli lägre. Det finns ett hjälpmedel som signalerar om ljudet bli för högt.

Undervisningen

Både elever och föräldrar anser att lärarna är duktiga och att undervisningen är intressant och varierande. De yngre eleverna tycker om att arbeta med matematik. De har olika läromedel att välja mellan.

Skola arbetar mycket i skolskogen. De har arbetat med livet kring sekelskiftet, samarbetsövningar, lingonplockning samt kniv-, såg- och yxkunskap. Arbetet där uppskattas av lärarna och av de flesta eleverna. Kopplingen till skolans nationella mål är ibland oklar.

Vid inspektionen nämns ofta begrepp som ”att läsa ikapp”. Inspektörerna anser att detta speglar en kvantitativ syn på kunskap och lärande. Dessutom får inspektörerna kännedom om läxor och hemarbeten som inte speglar läroplanens syn på kunskap och kursplanernas mål.

Skolans timplan jämfört med de aktuella elevschemana visar att eleverna inte får den undervisning de har rätt till. Speciellt har tiden för ämnena svenska, de naturorienterade ämnena samt hem- och konsumentkunskap reducerats.

Individanpassning och stöd

I Storumans kommun finns en handlingsplan för kartläggning av elevernas läs- och skrivutveckling. Vid inspektionen framkommer att detta arbete tar mycket tid. Tid som enligt personalen inte alltid står i relation till den tid som behövs för avhjälpande av svårigheter.

Skola har en elevvårdsplan. Om problem kvarstår trots arbetslagets insatser så konsulteras kommunens elevhälsoteam. Därefter hålls en elevvårdskonferens med undervisande lärare, representant för elevvårdsteamet, föräldrar och rektor. Protokoll förs av rektor.

Elever som har behov av särskilt stöd får sådan av ambulerande specialpedagog. Elever med annat behov av stöd får detta av en klasslärare med viss kompetens i specialpedagogik. Vid inspektionen råder oklarhet om kommunens elevhälsoteam och dess roll när det gäller resursfördelning. Inspektionen visade även att det finns elever i behov av stöd som inte uppmärksammas i de tidiga åren.

Åtgärdsprogram av god kvalitet finns upprättade tillsammans med berörd förälder och uppföljning görs.

Utvärdering av lärandet och bedömning

Utvecklingssamtalen fungerar bra och eleverna formulerar egna mål som följs upp. Trots att kursplanemålen visas vid utvecklingssamtalen så framkommer vid inspektionen önskemål om att alla berörda skall ha en god kännedom om de nationella målen för att kunna ha dessa som riktmärke när de individuella målen formuleras.

Lärarna genomför diagnoser i matematik, engelska och läsning. Dessutom finns utvecklingsplaner för de yngre eleverna. Dokumentation av elevernas kunskapsutveckling är ett viktigt redskap för att kunna följa elevernas kunskapsutveckling och för att kunna bedöma när stödinsatser behöver sättas in. Dokumentationen är också en viktig förutsättning för den information som skall ges under utvecklingssamtalet. Från och med den 1 januari 2006 ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan för varje enskild elev vid utvecklingssamtalet. Planen skall vara ett framåtsyftande måldokument där viktiga utvecklingsområden lyfts fram. Inspektörerna bedömer att skolan saknar gemensamma rutiner och former för att dokumentera elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen. Arbetet för att skapa en individuell utvecklingsplan för varje enskild elev behöver intensifieras på skolan så att de är praktiskt i bruk under höstterminen 2006.

Eleverna genomför de nationella proven i årskurs 5. Det finns dock ingen systematisk uppföljning och analys av skolans samlade kunskapsresultat och utvecklingen av normer och värden.

Kvalitets- och förbättringsarbete

Kommunens tidigare skolchef gav rektorerna i uppdrag att följa upp de kommunala målen. Dessutom fick skolorna i uppdrag att skriva verksamhetsberättelser. Detta har lett till att Gunnarns skolas arbetsplan i huvudsak beskriver lokala mål. Kvalitetsredovisningen innehåller ingen analys. Samma åtgärder föreslås flera år efter varandra.

Lärarna har ett mycket bra samarbete och arbetar tillsammans med att utveckla skolan genom friluftsför- och äventyrspedagogik och genom att varje år ha ett större tema där hela skolan deltar. Lärarna uttrycker en uppfattning om att de måste bli bättre på att formulera mål, följa upp och dokumentera.

Ledning och intern kommunikation

Rektorn använder mycket av sin skolledartid, som är 30 procent, för olika konferenser. Rektorn träffar kontinuerligt personal i skolan samt på förskola, fritidshem och förvaltning. Rektorn är väl förtrogen med det dagliga arbetet. Inspektionen visar dock att rektorn inte har fått förutsättningar för att även ta ansvar för den pedagogiska utvecklingen på skolan.

Personalen och föräldrarna uttrycker sin uppskattning över rektors arbete och stöd. Den konferensplanering som finns täcker behoven för en god intern kommunikation.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som grundskolan skall erbjuda, information om utbildning; personal samt läromedel, pedagogiska materiel och utrustning. Bestämmelser finns i bl. a. skollagen.

Tillgång till en likvärdig utbildning

Vid inspektionen kände eleverna till när och hur de skulle få information om utbildningen vid Rödbroskolan där de skall börja i årskurs 7. De visste även vilka val de skulle göra.

Eleverna vid Gunnarns skola får i vissa ämnen inte den del av den minsta garanterade undervisningstiden som de enligt den lokala timplanen skall ha. Minskningen är störst i svenska och naturorienterande ämnen. En ökning av undervisningstiden har skett i andra ämnen, främst för ämnet idrott och hälsa. Dessutom har viss undervisningstid ersatts av promenader.

Eleverna får simundervisning i Storuman. De undervisas kontinuerligt i teknik medan undervisningen i hem- och konsumentkunskap är koncentrerad för att ge möjligheter till större helhet i arbetet.

Skolan har inte gjort någon kartläggning för att ta reda på vilka elever som har rätt till modersmålsundervisning.

Eleverna måste välja data som förstahandsval i elevens val. Det finns två andra alternativ.

Personal

Skolan har god tillgång till personal. Ingen lärare på skolan har dock utbildning för att undervisa i matematik i de tidiga skolåren. Någon strategi för hur detta skall avhjälpas finns inte. En lärare med viss specialpedagogisk kompetens har en del av sin tjänst som ospecificerad resurs i årskurserna 3–6.

Nyanställd personal visar utdrag ut belastningsregistret.

Den kompetensutveckling som lärarna genomgår är inte kopplad till behov som framkommit i skolans kvalitetsredovisning. Enligt rektorn styrs kompetensutvecklingen av ”tillgång och efterfrågan”. Rektorn får kompetensutveckling för att genomföra administrativa förändringar.

Materiella resurser

Eleverna har tillgång till böcker och annat för sin utbildning. Det finns datorer i tillräcklig mängd. Personalen uppger dock att kommunens datasupport inte fungerar tillfredsställande.

Skolan har ett eget bibliotek. Dessutom finns en filial till kommunbiblioteket i skolan.

Datum

2006-08-22

Ort

Umeå

Britta Olsson

Gunhild Larsson